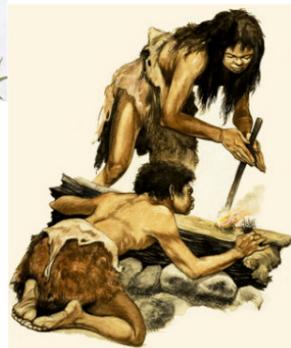

Πώς άραγε άναβαν φωτιά;

Η παραγωγή φωτιάς αποτελεί από τις μεγαλύτερες ανθρώπινες κατακτήσεις και βασικό βήμα για την ανάπτυξη του πολιτισμού. Ήδη από την **Παλαιολιθική Εποχή** ο άνθρωπος είχε ανακαλύψει δύο βασικούς τρόπους για το άναμμα της φωτιάς, την οποία χρησιμοποιούσε για να ζεσταίνεται και να μαγειρεύει την τροφή του:

Με την **κρούση** πυριτόλιθων. Ο σπινθήρας που παράγεται μπορεί να προκαλέσει φωτιά όταν πέσει επάνω σε εύφλεκτη ύλη, όπως ξερά φύλλα, χόρτα, φυτικές ίνες κλπ.

Με την **τριβή**, περιστρέφοντας με ταχύτητα ένα ξύλινο ραβδί μέσα σε μια σφικτοδεμένη δέσμη ξερών χόρτων. Σταδιακά η τεχνική δια της τριβής εξελίχθηκε, καθώς χρησιμοποιούσαν ένα είδος τόξου, ως μοχλό, που διευκόλυνε την περιστροφή του ραβδιού.

Η φωτιά και η «Νεολιθική επανάσταση»

Η κατάκτηση της φωτιάς αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη της **κεραμικής τέχνης**, της κατασκευής δηλαδή αγγείων από πηλό. Η τέχνη της κεραμικής επινοήθηκε πριν από 8.000 περίπου χρόνια, κατά τη **Νεολιθική Εποχή**.

Κατά τη Νεολιθική Εποχή συντελείται μια μεγάλη «επανάσταση», που άλλαξε τον τρόπο ζωής και την οικονομία των κοινωνιών. Εκτός από τη **χρήση του πηλού**, οι άνθρωποι άρχισαν να **καλλιεργούν** τη γη και να **εξημερώνουν** τα ζώα, τα οποία εκμεταλλεύονταν όχι μόνο για το κρέας και τα γαλακτοκομικά προϊόντα, αλλά και για το μαλλί, το οποίο χρησιμοποιούσαν στην ύφανση μάλλινων ενδυμάτων. Ταυτόχρονα εγκατέλειψαν τη νομαδική ζωή και άρχισαν να κατοικούν σε **μόνιμους οικισμούς**.

Τα αγγεία κατασκευάζονταν στο χέρι (**χειροποίητα αγγεία**), πλάθοντας κουλούρες πηλού που τις ένωναν σταδιακά.

Κατασκευή χειροποίητων αγγείων με κουλούρες πηλού

Όσο ακόμα ο πηλός ήταν υγρός και μαλακός μπορούσαν να τα διακοσμήσουν: με **χαράξεις** (εγχάρακτη διακόσμηση), χρησιμοποιώντας ένα αιχμηρό κλαδί, με **δακτυλιές** (εμπίεστη διακόσμηση), πιέζοντας το δάκτυλο πάνω στον πηλό κ.α. Αυτούς τους δύο τρόπους διακόσμησης προτιμούσαν οι νεολιθικοί κάτοικοι της Θεσπρωτίας.

Διακόσμηση αγγείων με χαράξεις

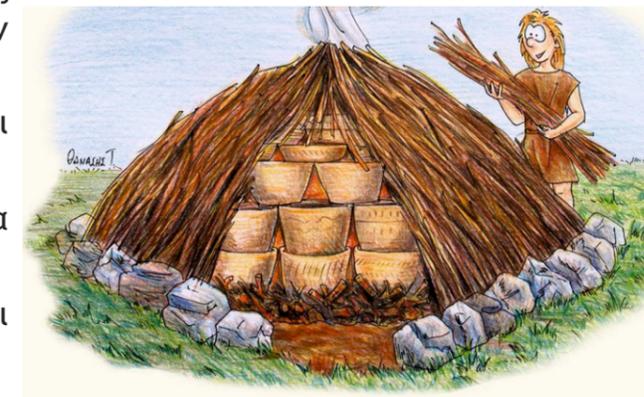

Διακόσμηση αγγείων με δακτυλιές

Τέλος, τα έψηναν σε **ανοικτή φωτιά**. Η διαδικασία διαρκούσε πολλές ώρες και η θερμοκρασία που αναπτυσσόταν μπορούσε να φθάσει μέχρι τους 800ο C.

Πώς διαμόρφωναν τον χώρο της ανοικτής φωτιάς για το ψήσιμο των αγγείων;

- άνοιγαν ένα λάκκο στο έδαφος και έβαζαν ξύλα
- τοποθετούσαν τα αγγεία το ένα πάνω στο άλλο
- κάλυπταν τα αγγεία με κλαδιά και άχυρα
- έβαζαν πέτρες γύρω από τον λάκκο για να μην εξαπλωθεί η φωτιά
- τέλος, άναβαν τη φωτιά.

Το ψήσιμο αγγείων σε ανοικτή φωτιά

Η Εποχή του Χαλκού

Από την Εποχή του Χαλκού εισάγονται σταδιακά δύο βασικές καινοτομίες που θα αλλάξουν τον τρόπο κατασκευής και ψησίματος των αγγείων: η χρήση του **κεραμικού τροχού** για την κατασκευή των αγγείων και του **κεραμικού κλιβάνου (φούρνου)** που επέτρεπε καλύτερο έλεγχο της φωτιάς κατά το ψήσιμο των αγγείων. Αυτές οι αλλαγές είχαν σαν αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής, μεγαλύτερη ποικιλία στα σχήματα και καλύτερη ποιότητα αγγείων. Την εποχή αυτή η φωτιά θα αποτελέσει πολύτιμο εργαλείο και στην **ανάπτυξη της μεταλλουργίας**, καθώς εισάγεται η χρήση του χαλκού για την κατασκευή εργαλείων, όπλων, κοσμημάτων και άλλων χρηστικών αντικειμένων.